Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Lorenzen, Carl Henrik

Titel: BREV FRA: Lorenzen, Carl Henrik (1828-08-05)

Citation: Lorenzen, Carl Henrik: ”BREV FRA: Lorenzen, Carl Henrik (1828-08-05)”, i *Breve fra Italien skrevne i Aarene 1828 og 1829*, Bianco funo & Schneider, s. 38. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-002032317-000-shoot-L0020323170000014.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Italien skrevne i Aarene 1828 og 1829

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

Den 5 August.

Imorges tidlig holdt B. og jeg paa vore Æsler udenfor Osteriet i Rocca di Papa. Nogle unge Geistlige sadde paa Bænken ved Døren og drak deres Kaffe; inde i Værelset blev der feiet og gjort ryddeligt. Vi bandt Dyrene ved Dørstolpen, sagde god Morgen og lode bringe Kaffe og Frokost ud til os. Vi havde redet os en velsignet Morgentour. Veiret var saa deiligt, og nede i den store Kastanieskov, som skjuler Foden af Albanerbjerget paa Nordsiden, havde vi sunget og passiaret med saa inderligt Velbehag, at Hjertets Fibre dirrede endnu længe efter. Da vi havde hvilet os lidt, gik vi en Times Tid omkring i Byen. Paa Husene var der ikke Meget at see; kun i den steile Hovedgade sindes en Deel ret smukke Bygninger; de fleste ee maleriske Hytter, af Steen og teglhængte, men daarlige. I et lille Stræde til Høire laae endnu Ruinerne af et Huus, som et nedstyrtet Klippestykke havde knust; det er underligt, at Naboerne ikke flytte, da de hver Dag kunne vente samme Skjæbne. Mod alle Sider aabnede sig en vid og deilig Udsigt; Kongeørnen kan ikke vælge sig et mere passende Sted til sin Rede; da Solen gik om bag Spidsen af Bjerget, saae vi deilige, store Slagskygger nede i Dalen, Lys og Skygge søger jeg først at bringe i System, naar jeg seer paa et Landskab, og her var der store Masser, ganske forunderligt blandede. Man taler om, at Luften er gjennemsigtig; derhjemme seer man Farverne paa Gjenstandene kun sjelden i deres fulde Reenhed; det er ligesom, naar man aander paa et Malerie; en Morgenluft her i Bjergene er som det reneste Krystal; Tonerne ere saa klare, Linierne saa skarpe, at man troer, det er et Malerie, der nylig har faaet Fernis. Ogsaa Mennesket føler Virkningen af denne, rene Ætherluft; allerede som Dreng har jeg misundt de gamle Guder deres olympiske Æther. Nu veed jeg, hvorfor Digterne lade dem boe over den jordiske Taage.

Da vi kom hjem til Osteriet, stod en Tiggermunk med sins. 39sorte Blikkasse ved Døren, og bad om en Almisse for Sjælene i Skjærsilden. Jeg tog en Ubetydelighed frem og vilde lade den glide ned i Bøssen, men betænkte mig et Øieblik og spurgte ham, om mine Penge kunde være hine Sjæle til nogen Baade, siden jeg var en Kjætter. Han meente, at alle Penge vare lige gode. „Men troer I ikke, ærværdige Fader, at Ilden vil blive værre ved en noksaa ubetydelig Skjærv fra en Kjætter eller Hedning?" spurgte jeg videre, og ventede det Svar, at det kom an paa Sindelaget, hvormed der blev givet; men han blev ved at mumle sit povere anime, Signore, hvorpaa jeg da ogsaa forbarmede mig over de syndige Sjæle, idet jeg ønskede dem en hurtig Forløsning.

Fra Byen gaaer en steil Klippevei op til et temmeligt stort Plateau, som af Almuen endnu kaldes Campo d'Annibale. Her, fortæller Sagnet, havde han i flere Dage sin Leir paa Toget til Rom, førend han angreb Staden. Hvorvidt det er grundet, veed jeg ikke; jeg erindrer ikke at have læst noget derom hos Historieskriverne; det er ei heller rimeligt, at han skulde have gjort denne besværlige Omvei, da han uden Vanskelighed kunde finde en ligesaa sikker Leireplads paa Sletten. Livius taler om en Besætning, som Romerne blandt andet ogsaa havde paa Bjerget, da Hannibal nærmede sig Staden. Det er formodentlig denne Fortælling, der har foranlediget Sagnet. Føreren, vi havde leiet, meente rigtignok, at det var ganske uomtvisteligt; vi lode ham snakke og rede omkring. Man kan sikkert paastaae, at hele den nærmeste Omgivelse er een af de mærkeligste Egne i Verden. Hvilke Erindringer knytte sig ikke til Navnet Alba? En stor og berømt Flod see vi ogsaa første Gang ikke med den Interesse eller forunderlige Sindsbevægelse, som dens Kilde; thi her har Phantasien et stort og frit Spillerum. Og denne Kilde til en mægtig Verdensstrøm, hvoraf man endnu seer Spor i enkelte Moser og Sumpe, var Alba-Borgen, som laae paa en lille Høi lige over Byen. Vi redes. 40derhen. En Hyrde sad med sin Gedehjord ved et stort Trækors, som er opreist paa det høieste Punkt. Derfra kunde man oversee hele Terrainet. Paa de tre Sider steile, næsten lodrette Vægge; Laurbærbuske og Vedbende havde banet sig Vei igjennem de forfaldne Mure, sandsynligviis Levninger fra en senere Tid, end den romerske Konges, der ødelagde Staden; hist og her stod en Busk eller Steeneg, og ludede over Skrænten; med eet Blik overskuede vi næsten hele Egnen af det gamle latinske Forbund. B. gav sig i Snak med Manden; jeg holdt ikke af at tale i dette Øieblik. I Rom har jeg mangen Gang været lystig og høirøstet paa Palatinerbjerget, i Colliseet, ja endogsaa paa det frygtelige Forum; men der var dog Liv omkring mig, Liv i det gamle, endskjøndt skrøbelige Legeme; her derimod havde Døden været, og hvor man seer hans Fjed, holder man Tand for Tunge.

Jeg længtes bort, og vi opsatte det til en anden Gang at bestige den øverste Deel af Bjerget, hvor Klosteret ligger. Da vi ikke behøvede at skynde os, gjorde vi en lille Omvei, istedetfor at ride samme Vei tllbage. Til Palazzuola havde vi næsten uafbrudt de yndigste Udsigter; ved et lille Capel inde i Skoven holdt vi et Øieblik stille og saae paa en Gruppe Almuesfolk, som knælede for et Madonnabillede: de trængte maaskee til Trøst og Husvalelse. Paa den anden Side af Klosteret tabte vi Veien, jeg begriber ikke, hvorledes, og maatte staae af. Det var henad Formiddagen, og Heden var trykkende. Søens Speil havde hidindtil ligget dybt under os; vi arbeidede os ned igjennem Krat og Klipper fra den ene Skrænt til den anden, i den Formening, at Veien maatte gaae i Nærheden af Søen. Intetsteds var der Tanke om Vei, men derimod gjorde vi en anden og i en vis Henseende kjærkommen Opdagelse: efter en halv Times Klavren stødte jeg pludselig paa en Række af gamle Fundamenter, lutter forsvarligt Arbeide, mosgroet og skjult mellem Træer og Tjørnebuske. B., som gik i en anden Retning, hørte mit s. 41Glædesskrig og kunde ikke begribe, hvad der gik af mig. Jeg forklarede ham nu, hvorledes jeg hele Tiden havde grundet over, at det var besynderligt, at vi intetsteds havde truffet paa Ruiner af det gamle Alba longa. Nu vare Spøgelserne komne frem igjen. Jeg red et godt Stykke tilbage; allevegne, med kortere og længere Mellemrum, saae jeg Spor af Bygninger; der kunde ikke være Tvivl om, at vi befandt os lige paa det Sted, hvor Byen havde ligget. Vi satte os ned paa et fremspringende Stykke af

en gammel Muur, og nøde en Smule Viin og Brød. Luften var disig; glimrende faldt de brændende Solstraaler ned paa Søens mørkeblaae Flade: og igjennem Træerne tittede Kuppelen af Kirken i Castel Gandolfo; de modsatte Bredder vare for høie, ellers kunde vi ogsaa have seet Campagnen. Efter et Øiebliks Hvile, klattrede vi opad igjen. B. var den første, der opdagede Veien. Den var meget ujævn og bestod hist og her af store, uregelmæssige Polygoner, som de gamle Veie gjerne vare brolagte med. I nogle store Huler, som vi rede forbi, hvor Vandet dryppede ned ad Væggene, lode vi Æslerne drikke. Mos og andre Planter gave dem et smukt Udseende. Da vi stode derinde, og bleve lidt forfriskede ved den deilige, kjølige Luft, kom jeg til at tænke paa et Sted i Hesiod, hvor han taler om, hvor behageligt det er, paa en lummer Sommerdag at drikke sin Viin kjølige Huler. Paa Skolebænken falder det En neppe ind, at tænke videre over et saa ubetydeligt Sted; men der surrer ogsaa Alting Ørene forbi; her forstaaer man de Gamle, og kun her kan man rigtig sætte sig ind i den Aand, der har afpræget sig i deres Skrifter, i det Store og i det Mindre, i Alt, hvad der er blevet tilbage af hine mindeværdige Tider.

Langsomt rede vi omkring Søen og holdt en halv Times Tid udenfor et Kloster paa et skyggefuldt Sted, som synes mig i sit Slags at være det yndigste, jeg har seet her i Egnen. En engelsk Dame i Ridekjole sad ved Helgenbilledet under ets. 42Træ og tegnede; hun var saa fordybet t sine kunstneriske Phantasier, at hun ikke vendte sig om. Vi vilde netop til at ride videre, da en Herre nærmede sig og bød mig et venligt god Morgen. Det var en engelsk Reisende, en vakker Mand, som jeg havde lært at kjende hos B’s i Rom, og siden adskillige Gange havde været hos i Selskab. Damen var hans Datter, ung og ret smuk, men sygelig og, saavidt jeg kunde mærke, lidt menneskesky; det var sagtens en hemmelig Orm, der gnavede hendes unge Hjerte. De boede nu i Albano, og jeg maatte love den Gamle, med det Allerførste at aflægge et Besøg hos ham.

I Castel Gandolfo opholdt vi os meget kort, blot for at nyde et Glas Viin og en Frittata. Derfra ilede vi hjem over Marino forbi den deilige Mølle, Grottaferrata og siden igjennem det kjølige Bosko ved Villa Bracciano. Ved Indgangen til vor Villa mødte vi nogle Bønder. Det var i Middagsstunden, og som sædvanlig red jeg med min opspændte Paraplui over Hovedet. En af Bønderne loe og sagde: eh poveretto, sarà bagnato.